

آنها دون اتباع سایر دول در مطالبه شهریه که در سال هادنی سکر بلا برای تدارک مصارف سوق سکریان بلده مقدسه احداث نموده واز روی نقشه طهران و تبریز آن بیچاره ها خود را در این ورطه واقع ساختند و چون مقصودشان حمایت و رفع اجماعات بود قبول نشد متصرف کربلا هم که رشید پاشا مفتی زاده زهاوی بغدادی است باقتضای شدت مخالفت پلیتیکی این موقع را مفتنم شمرده و در هشتم شهر صیام با جماعت ضبطیه و عسکر و غیرهم بر آنها هجوم وره فرار بر ایشان مسدود و همه را هدف گلوله نموده و آخر کار رئیس عسکریه ترجم کرده راه فراری برای ایشان باز نمود و بدو جمع کثیری از آنها مقتول و جمعی مجروح و بعد از فراغ از قتل نفوس بنهب اموال و حتی سلب اجساد مقتولین پرداختند.

و با آنکه مدتی گذشته و چگونگی را تلگرافاً خدمت صدارت عظمی دامت شوکته معروض داشته معهذا تاکنون از تدارک این واقعه و مجازات مرتکبین اثری ظاهر نشده و امید است که منتقم حقیقی کثیر بهمد بلی امریکه موجب مزید بزرگی این مصیبت است جرئت و جسارت حکومت بر این عمل شنیع بعد از گرفتن سند رسمی از اموال ارتکبیس بعدم ارتباط این جماعت باو محض استضعاف دولت بوده معهذا و من و این معنی مزید اصل مصیبت و بیشتر موجب احتراق قلوب است علی کل حال رجاء و اتق هست ببدقیبی و الطاف لاریبی تدارک این مصائب وارده بشود لاحول و لا قوة الا بالله العظیم و السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

الاحقر محمد کاظم الخراسانی هفی هه

مذاکرات دارالشوری ملی

پنجشنبه نهم ذی حجة الحرام

ابتداء انعقاد مجله - صورت مذاکرات روز سه شنبه قرائت شد پس از آن شرحی که سیهدار در خصوص واقعه (تنکابن) نوشته بودند قرائت شد. شرح این واقعه این است که جماعتی از علماء و طلاب و سایر اهالی تنکابن اجماع نموده در مجلس و باولاء ملت و دولت مظالم شده اند که امیر اسعد پسر سیهدار شیخ محمد نامی از علماء تنکابن را به جرمه اینکه بموجب احکام صدارت عظمی و علماء اعلام در خصوص انتخاب و کلای آنجا اقدامات کرده و از حکومت اقدام وجد در این خصوص را درخواست نموده چوب زده و توهین نموده و جمعی دیگر از معترمین آنجا را نیز چوب زده و بعضی را دریش بریده و توهین کرده است.

لهذا محض این اقدام شنیع و سایر تعدیبات و اجماعاتیکه در مدت حکومت این خانواده در تنکابن بر اهالی آنجا وارد آمده مجازات دعل امرامند و قطع یدریاست این خانواده و احقاق حقوق اهالی آنجا را خواستار شده اند.

مضمون جواب سیهدار این بود که شما از آقا میرهاد که رئیس متظللین است سؤال کنید که چرا یارسال پدر و برادرت سر آقا شیخ محمد ریخته

و او را کتک و صدمه زدن و من در دفع آن غائله جلو گیری و اقدامات کردم.

در خصوص احضار و تحقیق در این باب هر چه مجلس تصویب کند اطاعت میشود تلگرافی هم در این خصوص امیر سمند سپهبدار مغایره کرده و لقا فرستاده شده بود مضمون آن این بود که آقا شیخ محمد بعضی هرز گها کرده و ریش و سبیل تراشیده و در مقام این بود که دوسه نفر از منی را اخراج کنند منم حسب التکلیف جلو گیری نموده و مانع شدم و اینکه شکایت کرده که آقا شیخ محمد را برای اقدام در امر انتخاب چوب زده و ریش تراشیده ام تماماً دروغ و بی اصل است.

آقا سید حسین - مریشه که در این خصوص بصدارت نوشته بود که آخوند ملا محمد نکره است و به مجازات شرارت و هرزگی که کرده بود چوب خورده مکتب این تلگراف است این تلگراف بعد از آن مریشه بی جا و کذب و انکار بعد از اقرار است خود این شخص اولاً اقرار بوقوع این امر کرده و حالا انکار می کند اینها جواب نمی شود.

صدیق حضرت - این تلگراف از پسر سیهدار است که طرف دعوی است و مناط اعتبار نیست. **آقا میرزا طاهر** - اگر این آخوند ملا محمد آدم نکره و آخوند هرزه است سیهدار نوشته بدهد که نوشته و قبایعات املاکی که تاکنون بخط و مهر این شخص خریده باطل باشد.

آقا سید حسین - بر فرض آقا میرهاد دشمنی داشته و در طائفی نژادی شده چه ربطی دارد و این چه جوابی است که در این موقع میدهد.

رئیس - بل نکته است که باید همیشه ملاحظه شود و آن اینست که در هر امری اولاً باید تحقیقات اولیه بعمل بیاید بعد رسیدگی بشود حالا ما نمیخواهیم بگوئیم شرحی که سیهدار نوشته صحیح است ولی چنانچه دبرور در خصوص تنکابن سیدیکه تظلم میکرد که برادر امیر سیهدار کشته سه نفر را معین نموده و تحقیق این امر را بعد از آنجا محول کردیم و تمام روز گذشته را مشغول تحقیق و کشف این مطلب بودند در این خصوص هم باید کاملاً تحقیقات بشود کلیه باید در هر امری بطور تحقیق رسیدگی کرد اظهارات طرف را نمیتوان سند قرار داد.

حاج محمد اسمعیل آقا - بعد ها باید در کلیه امور در کمال صحت و دقت رسیدگی کرد و نباید هیچ ملاحظه از هیچ طرف بشود معنی رسیدگی اینست که ملاحظه در بین نباشد.

آقا سید حسین - هیچ تحقیق بهتر از اقرار طرف نیست که خودش نوشته ملا محمد نکره بود بجهت شرارتی که کرده بود چوب خورده.

حاج محمد اسمعیل آقا - شاید خواسته آرامنه را بپروان کند و افساد نماید و اسباب تحریک شده و فتنه برپا کند و از او جلو گیری شده است. در این گونه امور نباید بدون تحقیق اقدام نمود و طرف هم اقراری نکرده.

آقا سید حسین - در این خصوص به حقیقت اسلام شرحی نوشته اند ایشان هم بصدارت عظمی داده اند از طرف صدارت هم جوابی رسیده که میگویند آقا شیخ محمد آدم هرزه بود و تنبیه شده. **حسنعلی خان** - این تلگراف که از خود او است

سند فیه او نمیشود البته او منکر است و قول منکر سند نیست.

آقا میرزا هاشم - کار نداریم باینکه آقا شیخ محمد نکره یا غیر نکره است هر چه هست مسلمان برادر دینی ما که هست البته باید تحقیق و رسیدگی شود بطایف العلل و زبان چرب و نرم نمیتوان حق مردم را ضایع و بدلقواء رفتار کرد.

آقا میرزا محسن - راه رسیدگی چیست؟ **و ثوق الدوله** - آقای آقا سید محمد تقی از محترمین علماء و از اهالی تنکابن هستند خوبست ایشان چند نفر از موثقین اهالی تنکابن را معین کنند که تشکیل مجلسی نموده آقا شیخ محمد و پسر سیهدار را حاضر کنند و رسیدگی نمایند (جمع این ترتیب را تصدیق ننمودند).

رئیس - نمیتوان اینگونه مطالب را انفا کرد و نمیشود استغیاب نموده که این شخص آخوند مکتبی یا نکره بوده البته مطلب معلوم خواهد شد.

سعد الدوله - جمع کثیری از آقایان طلاب اینجا متشکی و متحصنند و میگویند ما از اینجا نیروی ما براض ما رسیدگی شود باید بوسیله تلگراف پسر سیهدار را احضار نمود بعد طرف هم باینکه خود حاضر شود و در اینجا رسیدگی شود.

حاج سید نصر الله - همانطور که و ثوق الدوله گفتند خوب است.

(بعضی گفتند بدون احضار آنها نمیتوان رسیدگی نمود.)

سعد الدوله - اینجا بگویم رسید که میگویند باین طور نمیشود تحقیق بعمل بیاید و اسباب اعمال غرض میشود و بمطلب رسیدگی نخواهد شد باید طرفین بطهران بیایند و باید اول پسر سیهدار بیاید زیرا با ملاحظه و ترسی که مردم دارند تا او آنجا است کسی جرئت حرکت ندارد بعد از آمدن او طرف هم با شهود و بینة خود حاضر شود در این صورت خوبست همین طور بنویسند.

آقایان طلاب مطلع باشید که بنا بر این شده که از طرف دولت تلگراف شود پسر سیهدار حاضر شود و بعد هم تلگراف کنند آقا شیخ محمد با شهود خود حاضر شود تا قانون شرع تحقیق و رسیدگی بعمل بیاید. من از وضع این مجلس و بی ترتیبی هطقهایلی دل و ایسی داشتم دیر و روز را اینجا حاضر بودند دیگر ما شالله چه عرض کنم ...

(در این موقع آقا میرهاد بصدارت اظهار کردند که ما میگوئیم امیر اسعد خیلی حاکم عادل باذل کاملی است چنانچه بنایب السلطنه و صدر اعظم عرض کردیم که ایشان بهیچوجه در تنکابن مصدر تمدی و ظلم و خرابی واقع نشده اند و تنکابن را مثل ممالک فرانک آباد کرده اند بنابر این خوبست ایشان را مالدو بستن سد رود هیرمند و اهواز و سایر آبادیهای مملکت بکنند و از این راه سال مبالغی بدولت نفع عاید دارند چنین وجود کافی جف است محمل معطل بماند!)

سعد الدوله - اگر این طور وجود کافی و لایقی است ایشان را همین جا نگاه میداریم که مجلس را مرتب و منظم کند. در هر صورت باید از قانون شرع تقاضی و تغلف نشود. حالا همین طور که مقرر شد عیبی ندارد. **آقا شیخ حسین** - در خصوص امری که ما

سره نظر مأمور متعین بودیم. آقا شیخ اسمعیل که نزد جناب سیدالدوله است برای تحقیق نزد طبیب روسی رفتیم. **سیدالدوله** - باید این مطلب را راپورت نوشته و بدهید بخوانند.

رئیس - راپورت آن نوشته شده لیکن چون قدری ناتمام بود گفتم پس از اتمام بیاورند بمجلس ولی فعلا بطور اجمال این مطلب مذاکره میشود.

آقا شیخ حسین - این که گفتند چهار صد تومان طلب داشته بعد از تحقیق معلوم شد بی اصل بوده مسئله چوب خوردن هم دروغ بوده از زهر دادن هم چیزی نفهیندیم آقا شیخ اسمعیل هم همه جا همراه ما بوده آنچه میان خود و خدا نفهیدیم این است که طبیب گفته این شخص مسموم بوده.

سیدالدوله - آقا شیخ اسمعیل هم همین طور میگفت.

آقا سید مهدی - کسیکه بعیدتش رفته بود میگفت آثار سی در وجودش بوده.

آقا سید محمد مجتهد - ابتدا چیزی که از همه لازم تر است نظم و ترتیب مجلس است این مجلس بطوری که ما میخواستیم منظم نیست. بلکه اسباب مضحکه است و خارجها از این ترتیب بسا میخندند مجلسی که ما میخواستیم اسباب سعادت باشد ملکت و تفری و سرافرازی ملت باشد اینطور نیست مجلسی که نتواند داخله خود را منظم کند چه مجلسی است.

حاج سید آقا - ترتیب بیط برای اینکه تماشاچی ها شلوغ نکنند خوب بود.

آقا ملاحسن - تماشاچی بشما چکار دارند و بهیچوجه مانع از کار شما نیستند.

آقا میر هاشم - باید ترتیب صحیحی داده شود که کار پیش برود.

سیدالدوله - مقصود آقا این است که آمدن و نشستن و رفتن ترتیب و نتیجه داشته باشد.

آقا میرزا سید محمد - این مجلس در این چند ماه که تشکیل شده چه کاری از پیش برده شد می گویند وزراء حاضر شوند آخر کار ما نظم و ترتیبی نداریم که آنها ملزم به حضور باشند میگویند همراهی ندارند کدام مسئله به نتیجه رسیده و حکم صادر شده که آنها اجرا نکرده اند.

سیدالدوله - این مسئله اینجا پیشرفت ندارد برای اینکه هر یک از وکلا برای خود شخصی هستند دارای شان و رتبه نباید با ایشان بطور تحکم گفت که باید باین ترتیب عمل کنید وقتی مطلبی گفته میشود باید هر یک تکلیف خود را بدانند و همان عمل کنند رئیس چه کند چه قدر میتوان گفت.

حاج سید نصر الله - شما میگویند کدام حکم صادر شده که وزراء اجرا نکرده اند من می گویم اگر وزراء موافقت دارند چرا بمجلس حاضر نمیشوند تاهیت وزراء حاضر نشوند پیش نمی رود مجلس که قوه اجرائیه ندارد سنا کون کمان می کردیم وزراء با ما همراهند حالا نفهیدیم که بهیچوجه همراهی ندارند.

سید الحکماء - سه دفعه لایحه به وزارت خارجه نوشته جواب نداده و حاضر نشده در اینصورت چگونه همراهند.

سیدالدوله - صورت کثرات پست خانه و ضرابخانه را دادند و آخر در اینباب جواب دادند بازیه را گردانند چه شده.

صدیق حضرت - بعضی را جواب دادند. **سیدالدوله** - چه جواب دادند صورت کثرات را دادند.

صدیق حضرت - صورت کثرات نزد وزارت خارجه نبود.

سیدالدوله - در وزارت خارجه نیست پس کجاست نمیتوان سند را مخفی کرد این مسئله با وزارت خارجه است.

سید الحکماء - این نوشته را وزارت خارجه بدهد.

صدیق حضرت - وقتیکه باونداده اندونزد او نیست چه چیزی را بدهد هر وقت قانون نوشتید وزیر خارجه مسئول است که اینگونه اسناد را ضبط نموده و در موقع بدهد.

سیدالدوله - قانون کدام است قانون اینست که وزارت خارجه اسناد خودش را خوب نگهدارد و حفظ کند.

آقا سید حسن ققی زاده - تمام وزراء با مجلس مخالفتند وزیر امور خارجه بیشتر از همه مخالفت دارد تا کون به مجلس نیامده و جواب مساعد هم نداده اند.

سیدالدوله - وزیر خارجه آدم عاقلی است می داند اگر بیاید به مجلس از او شوالاتی می شود که جواب آنها را ندارد باینجه نمی آید.

حاج سید نصر الله - باینکه اینها مخالف با مجلس هستند حق مجلس را ضبط کرده اند چرا بمجلس بیایند معلوم است ابدأ راضی پیشرفت این مقصود نخواهند بود.

آقا میرزا سید محمد - اینکه بنا بود کار را در مقابل پول ندهند پس چرا مناصب و مواجب می دهند و پول میگیرند.

سیدالدوله - در ملک ما نمیتوان این مطلب را گفت ما هنوز قانون رشوه نگرفتن را نوشته ایم ازل مطلب قانون ما این مسئله است که نباید رشوه گرفت و تا این مسئله در قانون نوشته نشده جواب میگویند که شما هنوز قانون این مطلب را نوشته اید دیگر اینکه اگر بگوئیم کار برای شخص است نه شخص برای کار باید بشخص قابل کافی کار داد بشما میگویم که هنوز قانونی نوشته اید در این صورت چه جواب بگوئیم.

حاج سید نصر الله - کمان نکنند که این فرمایشات شما راجع بشخص است و کسی بر میخورد.

سیدالدوله - شاه هیچ ملاحظه نکنید و عذر خواهی از طرف من نکنید من آن میرزا جواد خان سیدالدوله نیستم من وکیل از جانب سی کرد و نفوسم باید آنچه حق من است بگویم میگویند اگر من بیرون رفتم بواسطه خوش آمد گوئی برای من رفته نیاید نه من آن نیستم آنچه هست میگویم.

حاج سید نصر الله - مقصود من این است که مطلب باین شکلیت داشته باشد.

آقا سید حسن - بدون ملاحظه بایست صحبت کرد و کلای مجلس باید بگویند که سلطنت ما مشروطه است رشوه نباید گرفته شود مالیات بیجهت نباید کم یا زیاد شود عزل و نصب حکام نباید بدون تصویب و اطلاع مجلس باشد تا وزراء هم حق

خودشان را بدانند و کار منتهی نکردد بجائی که نایب منجر شود.

آقا شیخ حسین - سلطان ما که بعد الله کمال همراهی را با ملت دارد.

آقا سید حسین - بانزده شاهی حقوق صندوق را چرا بدون تصویب مجلس بخشیدند صحت هر عملی منوط با مصفا و تصویب مجلس است عزل و نصب حکام و عزل ماله بایست بتصویب مجلس باشد چرا باینکه شما کمال همراهی دارند این مطلب بدون اطلاع و تصویب مجلس صورت پذیرد.

سید الحکما - کثرات قراق خانه را بایست فهمید که سالی دوست و هشتاد هزار تومان که از دولت میگیرند چه کرده و میکنند اینها همه ضرر دولت و ملت است چرا رسیدگی و تحقیق نمیشود و قواعد مسئولیت بعمل نمی آید.

آقا سید حسن ققی زاده - می بینم در این روزها دکان داد و ستد باز است و بازار خرید و فروش منصفها بارواج مناصب است که میخرند و میفروشند شانزده هزار تومان گرفته و مخزن را دادند فلان قدر را گرفته و فلان کار را دادند حالا من اسم نمیبرم و نمیترسم از اینکه اسم بیرم سابق گفتم که باید این امور توقیف باشد.

سیدالدوله - آنچه شما میگوئید من بهتر و بیشتر میدانم لکن نه از اینجهت که علم من بیشتر است بلکه از باب اینکه در ادارات دولتی زیاد بودم از این جهت تجربه و اطلاع در این باب زیاد تر است ولی گفتن چه فایده دارد.

آقا سید محمد تقی - این مطلب که میخواهم عرض کنم محض تلق و خوش آمد نیست بطور یقین وجود مقدس شاه خیلی مساعد و همراهند چنانچه شرحی که آقا سید عبدالله در خصوص واقعه تنکابن و امیر اسعد بصادرت نوشته و صادرت هم بعرض همایونی مرصه داشته اند دستخطی که در اینخصوص صادر شده حاضر است میبخراید خوانده شود.

(دستخط شاه را قرائت نموده و خلاصه آن این بود که باید امیر اسعد را حاضر کرده پس از رسیدگی مجازات دهند)

آقا سید محمد تقی - در صورتیکه پادشاه اینطور همراهی و مساعدت نامه دارند چرا او را نباید همراه باشند ؟

حاجی محمد اسمعیل آقا - این مسئله ربطی بعوالم اهل مجلس ندارد.

حاج سید محمد - وزیر دربار معین شد ؟

حسنعلی خان - این مسئله از وظایف مجلس خارج است.

آقا ملاحسن - چرا ؟ باید بتصویب مجلس باشد.

آقا میرزا ابوالحسن خان - باید وزرا معرفی شوند و مجلس آنها را بسمت خودشان بشناسد مجلس باید بشاه عرض کند که وزرا در بار خود را معرفی فرموده و همین فرمایند پس از معرفی همه روزه خود یا مامویشان در مجلس حاضر شوند.

سیدالدوله - مطلب همین است باید وزرا معرفی شوند قانون اساسی دولت تغییر کرده است باید نوشت که وزرا را بمجلس معرفی کنند.

آقا سید حسین - باید نوشت ثابتند که وزراء مسئول باید در مجلس حاضر باشند و بداند که بر حسب مشروطیت کارها باید بتصویب مجلس باشد تا کسی باید بمسئله و تامل صرف وقت کرد.

سعدالدوله - عقیده من این است که وزراء مسئول را بشما معرفی نخواهند کرد زیرا مسئولین یکی از وزراء مسئول است و او را بمجلس معرفی نخواهند نمود دولت در این میان گیر افتاده است و این دردی است بپیرمان که آنرا فاش نمیدر می شود اینکه گفتید چه حکمی صادر شده که جواب نداده اند آنچه در خصوص گمرک و پستخانه نوشته شد جواب آنها چه شد.

آقای میرزا ابوالحسن خان - فرمایش شما بشکری ندارد ولی اولاً باید از شاه معرفی وزراء را دخواست کرد و قتیکه کمسیونوزرا بوزارت گمرک بما معرفی کردند ما قبول نمیکنیم.

سعدالدوله - اقوی و حقیق که شما روزنامه های خارج را نمیخوانید بعضی از آنها نزد حاج محمد اسمعیل است نوشته اند و قتیکه بلیجکی ها بپایین رفته اند مردم آنجا از مجلس و مشروطیت چیزی نفهمیده بودند بلیجکی ها ایران را آباد کرده و مسئولین این مجلس را برای آنها گرفت فقط سعادت و شرفی هم که برای ما بود در روزنامه ها باسم خود قلم میبهرند هشت سال است که در ایران سلطنت میکند مسئولین مرا فروخت و هم او روزه میدهد و نیکباده دولتیان باما همراه باشند پریش نظامنامه ستارا فرشته نموده و دادند مسئولین تصحیح کنند بعد بصره برسانند ملاحظه کنید بکفر کمر کچی باید در مملکت ما مصحف نظامنامه مجلس سنای ما باشد من نمیدانم چه بگویم.

حسنعلی خان - آنهم چه گمرکچی که در مملکت خود سالی صد تومان مواجب داشت.

آقا سید حسن تقی زاده - من هم شنیدم که قانون نظامی را بیک نفر روسی دادند که بنویسد.

آقای میرزا ابوالحسن خان - صحیح میگویند ولی معرفی وزرا لازم است باید خواست.

سعدالدوله - وزیر امور خارجه اگر بمجلس آمد من از او سؤال خواهم کرد که اعتشاش سرحد عثمانی را چه باعث شد و بگردن مسئولین مدلل خواهم داشت که بیرق شیر و خورشید ایران را که اعراب خوابانند او محرک و باعث بود و همچنین اگر مسئول نبود تجار بحضرت عبدالعظیم متحصن نمیشدند و اگر آنها متحصن نشده بودند شاهزاده هین الدوله کینه آنها را در دل نمیکرفت و اگر او اظهار عداوت نمیکرد اینطور مخاصمه درین نمیآمد و کار بدین جا نمیکشید تمام اینها را مسئولین باعث است لیکن از این خبث بابت از مسئولین متشکر بود.

سیدالحکماء - اشکالات زیاد است باید آنها را رفع کرد و اصلاح نمود.

سعدالدوله - شاهزاده عبداله در قرا داغ حکومت داشت شخصی از دست تفنگدار او عارض شد شاهزاده شروع کرد بفقرین کردن. شخص عارض برگشت برود شاهزاده گفت کجا میری گفت میروم پیش مادر ما بهتر از شما نفرین میکند حالا اینها همه نفرین است که گفته میشود.

آقای میرزا ابوالحسن خان - نتیجه چه شد؟
حسنعلی خان - باید نتیجه گرفت حرف گفتن چه حاصل دارد.

حاجی میرزا الطولم - آلبان بجوی نوشت اندر آنجا میشود.

(در این موقع مکتوبی از طرف مداخلت آمده بود که فردا روز عید طرف مسریرای جشن ولیمهدی احمد میرزا رئیس باشش نفر از وکلای مجلس حاضر بشوند)

سعدالدوله - بنابو آقاییان از طرف خودشان بنویسند نه از طرف مجلس بطوریکه مجلس هیچ مداخله نداشته باشد.

آقا سید محمد تقی - عقیده من این است که در اطاق خصوصی خوانده شود.

سعدالدوله - من بمانه تادر اطاق خصوصی فرستاد شود.

آقا سید حسن - در باب وزراء مسئول مسلم است که اگر معرفی نکنند منبویوزرا معرفی خواهند کرد ولی بگذاوید معرفی بشوند.

سیدالحکماء - سوائی دارم اگر شخصی را سلطان مرجعیت کلاری بدهد و قراوی داده شود آیا بمدار فوت آن سلطان قرا داد برهم نخواهد خورد.

(گفتند خیر مگر خیانتی از لوم معلوم شود)
معمارباشی - آیا ممکن است که یک کلاری که برای دولت و ملت فائده دارد انجام بدهد و بشروع بگارد بگر بکشد.

آقا سید حسین - آن مسئله را چه گفتید چه جشن ولیمهدی است که مجلس هیچ از این ترتیب مسبوق نیست در تاجگذاری که بمجلس اعلامی ندادند و همچنین در امورات دیگر حالا در جشن ولیمهدی دعوت میکنند. من میگویم این مجلس نزو نه هر کس هر چه رای دارد بگوید.

آقای میرزا ابوالحسن خان - تمیین ولیمهدی باکیست اگر بقانون اساسی با سلطان است که الیه هر کس را صلاح می دانند تمیین میکنند و اگر با مجلس است آنهم معلوم باشد این مطلب را باید بدانیم.
اسداله میرزا - مگر تا حال نمیدانستید در خانواده قاجاریه ولیمهدی بوزارت است و از طرف مادر هم باید شاهزاده باشد.

آقا شیخ حسین - بشرط اینکه با قانون اساسی و مجلس همای داشته باشند.

آقا سید حسین - غرض این نبود که این مطلب با مجلس است گفتن آنوقت در تاجگذاری بمجلس خبر ندادند حالا چطور شد دعوت میکنند.

(گفتند در آن فقره صدر اعظم عذر خواسته بودند).
آقا سید محمد - این منافاتی با هم دارد اگر یک مورد سهوی شد باید گفت چرا در این مورد دعوت کردند این سخنها بر ربط است.

آقا سید عبدالله - شما طالب حقوق خودتان را بکنید و فکر کار باشید اینها مطلبی نیست.

سعد الدوله - این که آنوقت چرا دعوت نکردند و حالا کردند این دلیل موجهی نیست.

آقا سید حسین - اغلب در این مطلب رای خود را پوهیده میدارند.

معمارباشی - هیچکس پوهیده نمیدارد و در خود را اظهار نمیکند.

سعدالدوله - پس خوب است فرجه بکشند

آقا سید عبدالله - فرجه برای رفتن شش نفر حق داریند ولی اصل رفتن را نباید رای بگیرند.
آقا سید مهدی باقر - يك وقتي كه ميشود دولت و ملت یکی است چرا نمیروند البته باید رفت
آقا سید حسین - ازیک نفر که نمیشود ایشان بامن مخالفت باید رای بگیرد.

رئیس - در خصوص دعوت فردا هر کس رای دارد ورق سفید بدهد و هر کس رای ندارد ورق سیاه (بعد از قراعه اکثریت آراء بر رفتن شد)

سعدالدوله - جناب آقای حاجی سید نصر الله شرحی در خصوص آن جوان بمن نوشته بودند پدرش در اینجا مظالم است چه طور شد و چه گذشت؟

حاجی سید نصر الله - نمیدانم خیلی مطلب اهم است جناب حاج شیخ رئیس مسبوق هستند حاج شیخ رئیس گفت که همان شب از مجلس رفتم پیش وزیر مخصوص و گفتم که باید طرف مجازات برسد جواب گفتند من خواستم که او را مجازات بدهم حاج سید باقر توسطه کردند و نگذاشتند.

حاج سید باقر - خیر من توسطه نکردم پدر او گفت بگوئید مرا رها کنند باوهر کاری میخواهند بکنند من توسط پدرش را کردم.

آقا سید مهدی - باید بقانون شرع او را مجازات کرد حالا که اقرار کرده است گفتند باید تحقیق کرد.

حاج سید نصر الله - مطلب نعلی است حاجت بشعقی نیست.

آقای میرزا امید محمد مستحده - میگویند این اثری که در طرف موجود است اثر چوب است که استعمال کرد اند این مطلب دیگری است.

حاج سید نصر الله - چوب باقی چوب هر چه بوده است باید بمجازات برسد.

آقا سید مهدی - همراهی نکردن وزراء در هر مورد باعث خرابی کار است ما حاضر نبودیم که وزیر مخصوص مثل سایرین باشد شهر خیلی بی نظم و معشوش است دیشب گذشته جناب حاجی لسان که از بستگان آقا است اگر نبود و آن طالع سید را خلاص نمیکرد نزدیک بود که او را بکشند و کسی هم جرئت نداشت پیش برود.

سعدالدوله - اگر حکومت شهر مختص بوزیر مخصوص بود عیبی نداشت ولی اختصاص باو ندارد.

آقا ملا حسین - منزل ما نزدیک بخانه بکفر ارمی است فرارها و فطرحی ما هست از آنجا بیرون می آیند و عریده کشیده هر زگی میکنند.

سعدالدوله - این کارها با وزیر مخصوص نیست با وزیر داخله است او باید ترتیب و تنظیم بدهد ولی فایده ندارد این مثل تفنگدار مضد الدوله است.

آقا سید مصطفی - همین طور علاوه مال مردم را و زوروشن در بازار میبرند پریوزاد کان مساری لعافی را دزدیده بودند با هزار مشقت گرفته شد همچنین يك كله قند از دکان عطاری پرده بودند در بازار پیای قایق که این غلامهای جدید لهوال مردم و ما باین را میبرند هیچ کس جرأت حرف زدن ندارد.